СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 68. Джерзи Сити, Н. Дж., пятниця, 22. березня, 1929. VOL XXXVII. No. 68. Jersey City, N. J., Friday, March 22, 1929. THREE CENTS.

КОЛИ ВАМ ДОРОГЕ СВОЄ РІДНЕ, СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО Н. СОЮЗА

І ДІТЕЙ СВОЇХ ВПИСУЙТЕ. ТАК НАКАЗУЄ ВАМ ЗРОБИТИ ВАШ БАТЬКІВСЬКИЙ І НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНТЕРЕС.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В КАНАДІ

НАСТУПИЛА НАСЛІДКОМ КОЛІЗІЇ ДВОХ ЕКСПРЕСОВИХ ПОЇЗДІВ. ЛЮДЕ ГИНУЛИ СЕРЕД СТРАШНИХ МУК, БО ЖИВЦЕМ ГОРІЛИ. ЗГИНУЛО 19 ОСІБ.

ПЕРРИ САВНД, Онтеріо, Канада, 21. березня. — Ще досі не вислїджено причини залізничої катастрофи, яка наступила біля місцевости Дрокур. Наїхали на себе два експресові поїзди, які їхали в противнім напрямі: один з Торонто до Вінніпеґу, а другий з Вінніпеґу до Торонто.

В проґульковім возі була кухонна піч, яка була причиною, що вибух огонь, якого жертвою впало кілька осіб, котрих не можна було вирятувати і котрі живцем згоріли. Очевидці оповідають страшні сцени. Між иншими згоріла одна жінка з дитиною.

БЕРД У ГОРАХ.

ЗНАЙШОВ ПРОПАВШИХ, АЛЕ ТЕПЕР НЕ ЗНАТИ, ЯК ЙОГО САМОГО ДОБУТИ.

МАЛА АМЕРИКА, Антарктика, 21. березня. — Полярний дослідник Берд полетів ратувати пропавших товаришів і їх знайшов. Але тепер не може сам вернути, бо шаліє велика буря. А що незабаром тут цілком стемніе і не буде видно сонця, тож треба спішитися з ратунковою акцією. По тій причині вислано провіянти і поміч псами, а як тільки погода буде можлива, вилетять на поміч літаком.

На разі Бердови не грозить ніяка небезпека, бо він комунікується з осідком по два-три рази денно. Поворот псами потреває яких три тижні.

ЛИНДБЕРГ ЖЕНИТЬСЯ.

МЕКСИКО СИТІ, 21. березня. — Полковник Линдберґ і його наречена Мисс Енні Морро заявили, що їх вінчанне відбудеться цього року в червні. Місця вінчання не подали, бо це ще не вирішене.

БОРА ВОЮЄ.

ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ ПРОТИ ПРИСТУПЛЕННЯ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ДО МІЖНАРОДНОГО СУДУ В ГАЗІ.

ВАШИНҐТОН, 21. березня. — Як тільки прийшла відомість з Женеви, що бувшому секретареви стейту Рутови удалося погодити Лігу Націй зі становищем Злучених Держав щодо Міжнародного Суду, секатор Бора заявив, що розпічне в сенаті нову кампанію проти приступлення Америки до Міжнародного Суду. Бора каже, що Міжнародний Суд у Газі є тільки департаментом Ліґи Націй.

ПОЛОНИЛИ ВЛАСТИВОГО АҐВІРРА.

МЕКСИКО СИТІ, 21. березня. — Подають, що щойно тепер полонено ґенерала Дж. Аґвірра, властивого повстанчого лідера. Попередно зловлено ґенерала Аґвірра, але він був тільки помічником дійского лідера повстанців. Оба ґенерали мають те саме назвище.

Зловленого передше Аґвірру розстріляли. Така сама доля жде і теперішнього полоненого. Кажуть, що він боровся до послідної хвилі, а разом з ним боровся і йому відданий відділ жовнірів.

ГОВЕРНОР ДЖОНСТОН УСУНЕНИЙ.

ОКЛАГОМА СИТІ, 21. березня. — Сенатський Суд узнав більшістю двох третих голосів обжалованого говернора Генри Джонстона нездібним до ведення діловодства ґовернора. В той спосіб позбавлено його уряду, а на його місце заприсяжено Вилієма Дж. Голловея як нового говернора.

В той самий спосіб усунено в тім самім стейті в 1923 році ґовернора Вотсона.

КУЛИДЖ У НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК, 21. березня. — Вчора прибув до міста бувший президент Кулидж. Містер Кулидж хотів полагодити свої приватні справи з видавцем „Ди Ню Йорк Геральд Трибюн". А инші подають, що він обговорював предложену йому пропозицію з боку Емерикен Електрик Рейлвей Ессосіейшен, яка пропонує йому президентуру з платнею $50,000 на рік.

БОРОТЬБА З ЗАКОНОМ ДЖОНСА.

НЮ ЙОРК, 21. березня. — Члени комітету адвокатів, що взяли собі за мету боронити обжалованих, які підпадають під закон Джонса, радили підчас лончу, як треба вести оборону. Вони подали заяву, що закон Джонса узнає продажу алькоголю як змову, щоби повалити силою правительство Злучених Держав. А далі зазначили, що передбачені законом кари не згідні з духом конституції і цілого американського законодавства. За продаж алькоголю карається тепер так як за оружне повстанне проти держави. Хабарництво і спроневіренне державних фондів не передбачують такої кари, як її наложено на продажу фляшки горівки. Все це на думку адвокатів треба пояснити суддям, щоб вони знали, як треба рішати. Бо як так далі піде, то в скорому часі будуть карати за нарушенне прогибіції смертю.

СТИМСОН У ДОРОЗІ ДО ВАШИНҐТОНУ.

СЕН ФРАНСИСКО, 21. березня. — Сюди прибув филипинський говернор Стимсон, якого принято з великою парадою. Стимсон іде до Вашинґтону, куди його покликає президент Гувер на становище секретаря стейту. Стимсон не хотів балакати про політику. Сказав, що подасть політичну заяву до преси тоді, як обговорить ріжні питання з Гувером.

СКАЖЕНИЙ ПЕС І НЕРОЗВАЖНА ДІТОЧА ЗАБАВА.

Секретар 50 відділу У. Н. Союза в Ст. Франсіз Мо., доносить нам про слідуючі дві події:

Дня 25. лютого вийшли шкільні діти у Флет Рівер, Мо., на павзу. Між них влетів бішений пес і покусав 18 дітей. По дорозі він поранив ще 9 дітей, отже разом 27. Між покаліченими є один український хлопчина, Іван Була, член Молодечого Департаменту з відділу 50 У. Н. Союза. Покусані діти є тепер під обсервацією лікарів.

А ось друга нещаслива подія: Три хлопці кидали до себе камінцями. Один з них влучиз камінцем в око Івана Ґолдака, члена Молодечого Департаменту з відділу 50 У. Н. Союза. Наслідок сеї нерозважної забави: хлопчина стратив око, а родичі стратили гроші на даремне лічення окалічілої дитини.

ЗМІНА ПРИКРИХ ПРІЗВИЩ.

Соймова адміністраційна підкомісія у Варшаві приняла проект закону, щоби зміняти без перепон прізвища, які осміщують громадян або понижують людську гідність.

ПРОДАЮТЬ БАГАЦТВА ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Через прилучення Закарпатської України до Чехословаччини одержала ця послідня величезні багацтва лісів і полонини. Нарід надіявся, що ці маєтки перейдуть на підставі аграрної реформи на нього, або принайменше Закарпатська Україна, як автономна країна, зужиє ці багацтва на піднесення добробуту України. Але воно сталося инакше. Минулого року чеський уряд передав 200,000 гект. Шенборнового маєтку французькій фірмі для експльоатації, а тепер 42,000 гект. в Мармарощині продано заграничному товариству, а небавом чеська фірма Баття має закупити більші простори лісів в Мармарощині. В той спосіб багацтва Закарпатської України переходять помалу в чужі руки й то в той час, коли населення Закарпаття гине буквально з голоду або вандрує світами за заробітками.

ВОВКИ БІЛЯ ЛЬВОВА.

Великі морози заподіяли великі шкоди й серед лісових звірів. Із Підкарпаття прийшли звістки, що богато серн згинуло на морозі. Заяці підходили до людських осель і давали себе ловити. Стало вовків появилося в брюхсвицьких лісах. На днях напало шість вовків на різника, що їхав возом. Коні сполошилися, зломили дишель і втекли, а різника оставили на возі. На щастя надїхав автобус фабрики „Меркури" і відстрашив вовків сигналовою трубкою. Дня 18. лютого вовки заатакували авто на янівськім гостинці. В лісах біля Жовкви вовки пожерли побережника.

НИЩЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ.

Місто Мукачів, у якому живе 6,000 Українців, давало донедавна українському театрові субвенцію. Ще в році 1927 приділено йому з державної субвенції на театри одну третину в сумі 170,000 ч. К. В році 1928 одержав український театр замісць 170,000 лишень 30,000 ч. К. В послідному часі Мукачів уділив субвенції мадярському театрові 10,000, чеському і жидівському по 5,000, а прохання українського театру відкинув, мимо того, що театр часто грає і знаходиться в матеріяльних клопотах.

В тому самому Мукачеві є українська торговельна академія, проти якої в останньому часі розпочали скажену кампанію чеські часописи, щоби її розвязати, а натомісць завязати чеську в Ужгороді.

Є це систематичний похід чеської буржуазії на здавлення всяких проявів української культури.

НА ВОЛИНІ ЗАМЕРЗЛО 9 ЛЮДЕЙ.

На Волині мороз доходив до — 33 степ. За той час було чимало випадків замерзнення. В остропільськім повіті замерзла одна особа, в горохівськім 1, а в Рівнім 7 мандрівних циганів.

ВІДНОСИНИ В БЕСАРАБІЇ.

Невимовно важке положення в Бесарабії характеризує лист селянина з Бесарабії до редакції черновецького „Часу". Ось уривок з того листу: „Коли мені принесено газету „Час" до хати, то я відказувався, бо боявся приняти, бо нагадав собі, як то 1924-го року в нашому селі переслідували нас за політику, а навіть 12 ростріляли, а що нам було, то бодай того й собака не діждала. Аж коли учитель розїклав мені, що тут нема нічого небезпечного, то приняв її. Здивувало мене, що редакція в Черніцях дізналася про моє імя. Певно подав її якийсь земляк-інтелігент з нашого села, які тепер порозкидані по всій Европі. Наше село величезне, має около 2,000 хат і 10,000 душ. Як узнали, що до мене приходять українські ґазети, то зачали приходити й слухати, що пишуть наші браття із Буковини, які мають ґазети у своїй мові, а ми тут у Бесарабії наче сироти живемо; нас покалічили раньше Москалі, а тепер Румуни, й погана наша доля, щоби ви знали. Вибачте, що я так написав непонятно (дописувач мішає подекуди російські слова), бо я не вчився по українськи. Аж серце мене болить, що я і ціле наше село, яке числить 10,000 душ, всі ми Українці, а не маємо української школи. Як ми довідалися через вашу газету, що у вас жадають скрізь української мови, то так і заговорило ціле село, якби то так і нам дали школу в українській рідній мові..."

УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТИ ЗАКАРПАТТЯ ПРОТИ ЧЕХІЗАЦІЇ

Спілка українських студентів на Закарпатській Україні оголосила відозву, в котрій гостро протестує проти насильної політики чехізації Закарпатської України, яку провадить чехословацький уряд. Відозва гостро виступає проти заборони українського органу „Наша Земля", що провадив правильну національну політику.

ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ ПРОСВІТНЮ ПРАЦЮ НА ЗАКАРПАТТЮ.

Учителя Шимановського на внесок шкільного інспектора як одного з найліпших учителів перенесено свого часу до Ужгорода. Осівши тут, він узявся серіозно до праці і не лише виповнював свою шкільну повинність, але ще заложив в Ужгороді і в Доманинцях хори молоді. Колиж за його допомогою молодь у Доманинцях відновила читальню Просвіти і розпочала просвітню роботу, Шимановського нагло, бо на протязі 48 годин перенесено з Ужгорода далеко на село, а його жінку в иншу місцевість. І це сталося серед лютої зими, ненадійно, а коли він просив о відпустку, загрозив йому інспектор дисциплінарними карами.

В той спосіб чеська влада з одної сторони заводить чеські школи, щоби счехізувати українських дітей, а з другої сторони брутальною нагінкою на просвітних робітників забороняє їм усяку просвітню працю серед молоді.

КУХАРКИ ХОТЯТЬ ПРАВИТИ.

В чужинній пресі бачимо фотографію маніфестації, влаштованої в однім із більших міст України кухарками. Юрба жінок несе великанський прапор-плякату з таким надписом: „Як казав Ленін, кухарка буде мати змогу навчитись керувати державою". Українські кухарки, які, як відомо, так чудесно вміють варити борщ, таки трохи переборщили погляди Леніна.

УКРАЇНЦІ В КП(б)У.

З' найновіших статистичних обчислень, опублікованих на Радянській Україні про національний склад КП(б)У (Комуністичної Партії большевиків України), довідуємося, що тепер є в ній 52 відсотків Українців. При цій нагоді варто порівняти цей стан Українців у партії зі станом з попередніх літ. Отже в 1924 р. було в КП(б)У — 33 відс. Українців, у 1925 р. — 38 відс., у 1926 р. вже 49 відс., а з кінцем 1927 і по нинішний день — 52 відсотки.

В кермуючих органах КП(б)У, тобто партії, що виконує диктатуру на Україні, відсоток Українців розвивався так: в 1924 р. було в них 33 відс. Українців, у 1925 р. — 37 відс., у 1926 р. — 52 відс., з кінцем 1927 р. — 54 відс.

ФЕЛЬДМАРШАЛ ФОШ УМЕР

ГОЛОВНОКОМАНДУЮЧИЙ ВСІМА АНТАНТСЬКИМИ ВІЙСЬКАМИ ПРОТИ НІМЦІВ ПОМЕР НА 77 РОЦІ ЖИТТЯ.

ПАРИЖ (Франція), 21. березня. — Фельдмаршал Фердинанд Фош помер після тяжкої двохмісячної хороби дня 19. березня, в 6. годині вечером.

Маршал Фош захворів перед двома місяцями на інфлюенцу, яка привела до запалення легенів. Коли він переборов цю хворобу, відновилася стара хворість нирок, що не дала покійному можливости відзискати своє здоровля. На протязі двох місяців фельдмаршал умирав поволі, був свідомий того, але був увесь час спокійним.

Тіло його знаходиться в будинку гробниці Наполеона. Зі всіх сторін світа надходять співчуття жалю з приводу смерти великого пояководця. Німецька преса не признає Фошови великих заслуг, але говорить, що успіх його перемоги треба завдячити щастю, а головно могутній підтримці Америки.

КЛОПОТИ З ТРОЦЬКИМ.

НІМЕЧЧИНА МАЄ ВЕЛИКІ КЛОПОТИ З ТИМ, ЩО РОБИТИ З ТРОЦЬКИМ: ЧИ ВПУСТИТИ ЙОГО ДО НІМЕЧЧИНИ, ЧИ НІ?

БЕРЛІН (Німеччина), 21. березня. — Кабінет міністрів і посли до парляменту поділені на сторонників допущення Троцького до Німеччини й на противників. Так само й німецька преса та громадянство поділилися на два табори. Але більшість схиляється до того, що не слід впускати до себе в Німеччину таку маркантну персону, як Троцький, особливо в цей час, коли Німеччина переживає економічну кризу.

Сторонники Троцького домагаються впущення його до Німеччини на лічення в певних літнисках. Властителі готелів на літнисках є також проти допущення Троцького, бо бояться, що там, де він буде мешкати, не захочуть перебувати чужинці-туристи та німецькі гості.

ХОЧЕ ЛЕТІТИ ЧЕРЕЗ ОКЕАН.

ШВЕДСЬКИЙ ЛЕТУН ДУМАЄ ЛЕТІТИ ЗІ ШВЕЦІЇ ДО АМЕРИКИ, АЛЕ НЕ МАЄ НА ЦЕ ФОНДІВ.

ЛОНДОН (Англія), 21. березня. — Найліпший шведський летун капітан Аренсберґ хоче летіти літом зі Стокгольму (столиця Швеції) до Ню Йорку. Але він ще не має відповідної фінансової підтримки, якої тепер шукає.

Минулого року він зробив безперервний лет навколо Швеції. Аренсберґ тепер стоїть на чолі школи цивільної авіяції у Швеції.

СТРАШНИЙ ЗЛОДІЙ.

МОСКВА (СССР), 21. березня. — Зразком того, що в Росії говорять „життя-копійка", себто нічого не варте, може бути останкій суд, який тепер відбувається над піратом з ріки Волги, Кузнецовим. На душі його лежить біля двох соток убивств, які він робив завжди спокійно з повною свідомістю безвартности людського життя.

Кузнецов, це типовий потомок Татарина з часів Чинґіз Хана не лише по зовнішньому вигляді, але й по способі думання. На суді свої відповіди він дає спокійно, холоднокровно й зовсім не боячись того, що буде неминуче розстріляний. Навіть до всього привиклий московський загал зі страхом слухає в суді оповідань Кузнецова про його жорстокі вбивства.

НЕСПОКІЙ В ІНДІЇ.

БОМБЕЙ (Індія), 21. березня. — Британська поліція перевела арешт комуністичних лідерів у більших містах Індії. В Бомбею арештовано вісім лідерів, в Калькуті туж саму скількість, а багато арештів пороблено в менших містах.

Всіх арештованих обвинувачують у веденню комуністичкої пропаганди, направленої проти британського правительства та короля. Двацять тисяч робітників мукомельної промисловости вийшли на страйк, протестуючи проти арештів комуністів, що були одночасно на становищі лідерів робітничих юній.

Сподіваються ґенерального робітничого страйку по всій Індії.

ҐЕНЕРАЛИ ВОЮЮТЬ ДАЛІ.

ТІЄНТСІН (Китай), 21. березня. — Президент нанкінського націоналістичного правительства Китаю видав останню осторогу тром ганківським ґенералам, щоби вони припинили між собою боротьбу та залишилися льояльними центральному урядови. Кай Шек називає це останнім попередженням перед виповідженням їм формальної війни, коли вони не послухають наказу центрального уряду.

АНГЛІЯ НЕ ПРИЗНАЄ СОВІТІВ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія), 21. березня. — У звязку з поїздкою англійських промисловців до СССР ґрупа журналістів запитала англійського міністра справ закордонних, Чемберлейна, чи не можна тепер надіятися зміни негативного відношення Англії до визнання правительства большевиків. Чемберлейн на це відповів, що торговля одна справа, а дипльоматичні взаємовідносини друга. Можна добре торгувати й не маючи дипльоматичних взаємовідносин. Америка для цього дає гарний приклад.

Тому, каже Чемберлейн, нема чого сподіватися, щоб Анґлія визнала в недалекому часі большевицьке правительство СССР.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by th. Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES; Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПАМЯТИ ІМІҐРАНТА

Від довшого часу підносяться на американській землі чимраз частіші голоси, звернені проти іміґрантів. Кажуть, що вязниці переповнені іміґрактським елементом, що бандитизм цвите головно через іміґрантів та що прогибіцію не дається сфорсувати рівнож через іміґрантів. Висувають теорію висшости нордійської раси, думають брати іміґрантів під спеціяльний поліційний догляд, а разом з тим іде пропаґанда за тим, щоби взагалі припинити доплив нової іміґрації до Америки. Навіть Ґрін, президент Американської Федерації Праці, заявився за замкненнем іміґрації на 10 літ. Замикаючи доплив іміґрації, думає Ґрін знайти лік на безробіття в Америці.

Проти розумної іміґраційної політики годі виступати, бо кожда держава має право і обовязок дбати в першу чергу про забезпечення своїх власних інтересів. Але забезпечення інтересів держави не може мати нічого спільного з наклепами на іміґрантів, особливо коли ходить о таку іміґрантську країну, якою являються Злучені Держави. Бо коли Америка сьогодня є найбільш могучою державою, то та могучість побудована мозком, потом і кровю іміґрантів. Цеї дійсности не змінює та обставина, що один іміґрант прибув сюди з Европи тому сто чи двісті літ, а другий пізніше.

Ц. міркування приходять на думку, коли приглядаємося тому, як це святкують тепер в Америці столітні уродини Карла Шурца, того німецького іміґранта, котрий мусів втікати з рідної землі, а прибувши до Америки, вибився в короткім часі на перше місце. По десятьох літах перебування в Америці вислано вже того „іміґранта" до Европи як американського амбасадора. Шурц орґанізує тут підчас Горожанської Війни з німецьких іміґрантів кавалерійський полк, а як ґенерал командує під Ґетисбурґом корпусом. Іміґрант Шурц стає правою рукою визволителя Линколна, так що самого Шурца почали звати другим Линколном. Шурц стає секретарем внутрішних справ і усуває хабарництво та переводить реформи, завдяки яким державна адміністрація почала наповнятися фаховими силами. Шурц стає сенатором, а кінчить свою карієру журналістом, беручи до послідної хвилі життя діяльну участь в американськім життю.

Річ ясна, що Шурц як благородна й ідейна людина, не вирікся і своєї рідної землі, тої, з якої мусів колись тікати, щоби не попасти в тюрму за свої революційні переконання. Він часто відвідував Німеччину і живо інтересувався всім тим, що там діялося. Прибувши до Америки, взявся він орґанізувати тут Німців й головно завдяки німецьким голосам дістав нагоду розвинути свої сили для слави і добра німецького народа й Америки.

ВІДОЗВА КОНҐРЕСУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

Боротьба Української Нації за незалежність у рр. 1917-1920 скінчилася поразкою. Поневолення України змінило лише форму. Кількість окупантів української землі збільшилася.

Але в огні боротьби вибуяло в українському народі незломне прагнення волі й остаточно оформився ідеал Незалежної й Соборної Української Держави, який навіть серед тяжких обставин сучасности кличе Українську Націю до продовження боротьби до побідного кінця.

Цей ідеал ліг в основу нового українського світогляду й нового творчого чину, в основу

українського націоналізму.

За короткий час націоналістичний рух перейшов внутрішнє орґанізаційне оформлення. Слідом за стихійним повстанням численних

уґруповань українських націоналістів,

що провадили діяльність без спільної керми й пляну, Конференція Українських Націоналістів 3—7 листопада 1927. р., покликала

Провід Українських Націоналістів.

У тісній співпраці з поодинокими націоналістичними ґрупами Провід підготовив і скликав 27 січня — 3 лютого 1929. р.

Конґрес Українських Націоналістів,

в якому взяли участь представники з ріжних українських земель і чужини.

Конґрес покликав до життя і чину єдину

Орґанізацію Українських Націоналістів,

що має охопити всі існуючі ґрупи, та ухвалив головні засади українського націоналізму.

Маючи за свою мету відновлення, впорядкування, оборону та поширення

Незалежної й Соборної Української Національної Держави,

українські націоналісти змагатимуть до зібрання творчих сил внутрі нації та до зміцнення її відпорности назовні.

Тільки повне

усунення всіх окупантів з українських земель

відкриє можливости для широкого розвитку Української Нації в межах власної держави.

Відкидаючи орієнтації на історичних ворогів

Української Нації, але в союзі з народами, які вороже відносяться до окупантів України,

національна диктатура,

що витворюється в бігові

національної революції,

забезпечить у тяжкий час боротьби силу Української Держави.

Щойно після відновлення державности національна диктатура перейде через участь у владі провідної верстви до створення законодавчих орґанів на засаді

представництва всіх орґанізованих суспільних верств

з узглядненням відмінностей окремих земель, що війдуть до складу Української Держави.

Місцеве самоврядування буде основою адміністративного устрою упорядкованої Української Держави, на чолі якої стоятиме

покликаний представницьким орґаном голова держави.

У своїй зовнішньо-політичній чинности Українська Держава стремітиме до осягнення меж, що охоплюватимуть

всі українські етноґрафічні терени

й забезпечуватимуть їй належну господарську самовистарчальність.

В основу внутрішньо-політичної діяльности ляже забезпечення духових потреб і матеріяльного добробуту населення та збільшення національного майна шляхом

розбудови всіх галузей народнього господарства.

Визнаючи в засаді

право приватної власности,

державна влада затвердить законом переведене на Сході України

вивласнення поміщицьких земель без викупу,

поширить силу того закона на инші українські землі, удержавить ліси та обмежить право вільної продажі землі.

Держава дбатиме про розвиток сільсько-господарської вироблюсти

шляхом підтримання середнього селянського господарства,

сільсько-господарської кооперації й промисловости.

Упромисловлення України буде переводитись на основі

приватної ініціятиви поруч удержавлення підприємств,

що мають значіння для оборони й нормального розвитку країни.

Вільна торговля, поруч монополів

на вироби удержавлених підприємств і на головні галузі траспорту, ляже в основу торговельної політики. Система мит і торговельних договорів охоронятиме національне господарство.

Єдиний, рівномірний і поступовий, безпосередний податок,

при обмеженій скількости посередних податків, забезпечуватиме державні фінанси.

Співпрацю всіх продукційних верств Української Нації осягне державна влада

реґулюванням взаємовідносин поміж суспільними ґрупами,

зокрема між капіталом і працею, на засадах

волі праці, права коаліції і вільних умов

працьовників і працедавців. Разом з цим буде затверджено

восьмигодинний день праці

із скороченням його в міру витворення сприятливих умов та заведено

загальне соціяльне забезпечення.

Переводячи засадничо

відділення церкви від держави,

влада співпрацюватиме з церквою у справах духового виховання населення на підставах християнізму.

Обовязкова, безплатна, державна школа,

поруч з приватними освітними установами, перебере на себе виховання українського народу в національно-державному дусі та піднесе рівень української культури й цивілізації.

Єдина реґулярна армія й фльота, —

збудовані на підставі загальної обовязкової повинности, разом із територіяльними козачими частинами, оборонятимуть Українську Державу.

Визнаючи ці засади, Орґанізація Українських Націоналістів

протиставляється всім партійним і клясовим уґрупованням

та буде стреміти, через опанування цілого українського національного життя на всіх землях України й на чужині, до найширшого

розгорнення української національної справи

та до забезпечення великій Українській Нації відповідного місця серед инших державних народів.

За президію:

Микола Сціборський,
в. р., голова;
Володимир Мартинець,
в. р., секретар.

Василь Бобрів.

ФРАНЦІЯ Й АЛЬЗАСІЯ

Навіть тоді, коли людина абсолютно нічого не знає про Альзасію й ніколи там не була, помічає велитенську ріжницю, коли переїде давний французько-альзаський кордон. Здається, ніби подорожник попав у цілком иншу державу.

Та воно, власне, так і є.

До французько-пруської війни 1871 р. Альзасія належала до Франції, а після розгрому французької армії стала німецькою провінцією. Допустити думку, що Німці за сорок років могли перемінити французьке населення у Німців, неможливо хочби тому, бо ми знаємо, що цей термін замалий для ґерманізації культурної країни, тимбільше, що Страсбурґ лише в 1881. році „святкував" століття свого прилучення до Франції.

Значить до 1781. року Альзасія не була французькою, як не стала вона нею і після 1871. року.

Занадто вже кидається в очі ріжниця, коли переїзджаєш границю. Враження таке, ніб хто відрізав Францію з її брудними маленькими залізничними стаціями. Так, неначе попадаєш з Парижа в Берлін. На вулицях чуєш німецьку мову, в ресторанах німецькі страви, брук не блищить багном, а на плятформах двірця нема тиняючихся пасажирів. Чується німецька дисципліна.

Це тепер, за французької влади, після прилучення Альзасії назад до Франції.

Отже нема в тім нічого дивного, що знаходяться тепер Альзасці, які вимагають для своєї країни автономії. Ці люди не є одинокими в своїх вимогах, — за ними стоять свідомі кадри населення й питання альзаської автономії набирає чим далі все більше конкретних форм.

Члени парляменту, альзаські автономісти, підіймають при кожній нагоді питання про свої права й ці інтерпеляції спричиняють французькому урядови чимало неприємностей. Правда, питання про автономію не є новим у парляменті. Але до цього часу він справлявся з такими питаннями дуже легко. Тільки для сторонньої людини Франція є монолітною державою, складеною з одної нації. На ділі це зовсім инакше.

У Франції є свої автономісти, ба, навіть сепаратисти, як: Praванс. Брестань та Корсика.

Але останні не мають політичної сили. Їх можна порівняти з Білорусинами, Татарами та иншими подібними народами. Альзасія являється більше грізним противником ще й тому, що ґеоґрафічно знаходиться у вигідному положенню. Альзасці, закоштувавши життя з Німцями, привичаївшись до порядку та до иншої культури, зовсім не хочуть дати себе нівелювати Французам, які бажають грати ролю зверхників. Альзаська маса не хоче поступатись своєю національною гордістю, вважаючи себе окремою нацією.

Останні засідання французької палати були посвячені альзаському питанню, яке почало набирати все більшої гостроти. Дійшло навіть до того, що сам Пуанкаре виступив з десять-годинною промовою, в якій старався доказати, що Альзасія не хоче відділятися від Франції. Та промова ця є доброю для Французів, і можливо упевнюючою, але питання автономії Альзасії, звичайно, не розвязала. Доказом того служить те, що в Альзасії виходить багато газет з автономним напрямком, а в палаті депутатів представники автономістів займають всі крісла, приналежні Альзасії.

Звичайно, французький уряд автономістичні бажання Альзасії відносить на рахунок Німців. Що то, мовляв, німецька робота й т. п., але, що це питання для Франції серіозне, признає сам уряд і заявляє, що боротиметься з цим усіми засобами.

Якби там не було, а сконстатувати треба одно: національна свідомість пустила своє коріння скрізь і час великих держав відійшов далеко на задній плян. Приходить нова ера малих держав, малих націй і ніщо не спинить цього руху. А таким глитаям як Москва та Польща не зашкодить спинитися над альзаським питанням та подумати й про їхнє відношення до поневолених ними народів.

М. Коцюбинський.

ДОРОГОЮ ЦІНОЮ

Оповідання.

(14)

— Га! хтож його знає! — Ходім у конак, — радив Іван, — так і так розкажемо, був чоловік та пропав... Побачите, вони вже знайдуть його...

Соломія ладна була за щонебудь учепитися, аби напасти на Остапові сліди. Та й нічого иншого не лишалося як послухати Іванової ради. Для певности вона ще раз обдивилась кожен закамарок у хаті, гукнула кілька разів Остапа у плавнях. Іван допомагав їй своїм пискливим голоском. Все було надаремно. Тоді вони чимдуж поспішили назад у Ґалац, бо вже почало смеркати.

Ніч стояла на дворі, коли вони добились до конаку. Тут їм довелось чекати, бо старший пішов до мечету і довго не вертався, а турецькі жовніри не розуміли їх. Врешті їх покликано. Товстий, добродушний Турок з горбатим носом та з чорними блискучими вусами на свіжому виду спокійно вислухав їх через драгомана. Він перекинувся кількома словами з другим Турком і знов через драгомана спокійно вів річ:

— Нема чого шукати далеко, він тут, у нас, у доброму сховку. Попалась пташка. Давно вже наставляли сільце на горобців, та ось піймалися. Ціле гніздо накрили, Чужу душу послали у рай, а самі опинилися у пеклі. Скажи нам, молодице, коли твій чоловік дістав кульку між ребра? Адже не годі, як Гіца, мабуть при другій оказії, бо рана гоїться вже. Од Москаля, кажеш, на перевозі... я так і знав, що він Рус, втікач... От ми й одішлемо його назад, у нас і своїх шибеників доволі, хай там погладять його по спині... І не прохай, і не благай, нічого не поможу. Ну, чого стоїш? Айда!...

— А ти що за один? — помітив Турок Івана, — теж, видно, з циганського табору?

— Я... я нічого... я так... Оце вигадали — я тут служу у градінаря, Тодоракі прозивається — хіба не знаєте?... Оце але!...

Соломія аж похолола, коли почула про таку напасть на Остапа. Вона з обуренням відкидала ті обвинувачення, розповідала всю свою історію, благала, мало не плакала. Турок не схотів слухати, обернувся й забалакав з иншим. Драгоман замахав на неї руками й мало не випхав за двері.

Вона вийшла з конаку.

Що було робити, де шукати рятунку?

Вони мовчки йшли темною вулицею незнайомого города. Перед ними висів туман, а в йому виразно виднілись лиш жовті, мокрі гилячки дерев, осяяні вікнами з верхніх поверхів камяниць. Прохожі стрічались рідко, зате під ворітьми, по лавках, сиділи рядами, як горобці на плоті, веселі й гомінкі Румуни. Все це було таке чуже, таке байдуже до Соломіїного горя, ще байдужніше, ніж плавні. І чого вони з Остапом забились сюди? На що вони стільки терпіли, стільки набідувалися на Бесарабії, мало не пожили смерти у плавнях? Чи не краще булоб зогнити у панській неволі серед своїх людей?

— Не журіться, — потішав її Іван, — та-же там, у конаці, розсудять... Не їла душа часнику, не буде й смердіти... Побачите, що його пустять... А ми завтра порадимось з людьми... Я піду до хазяїна свого, він тутешній, знає порядки... Не журіться, жур не поможе... Гей, смутку мій, де-б мені вас переночувати?... Чи не знає Савка? Підемо до Савки, в нього добряча хазяйка.

По довгій блуканині брудними й темними вулицями, вони добились врешті до Савки. Його не було вдома, та хазяйка Савчина пустила Соломію на ніч.

— Забіжу до вас завтра, так з полудня... може випрошусь у хазяїна, — попрощався з нею котигорошок.

Соломія цілу ніч проплакала і вранці не пішла на роботу. Вона нетерпляче чекала Івана.

І справді, Іван зявився, як обіцяв, з полудня.

— Ну, що? — накинулась на нього Соломія.

— Бакшиш треба дати... ви не знаєте, що то бакшиш? Куку в руку... хабар... як не дамо, одвезуть раба божого у Рені, до Москалів. А ті не погладять по головці, ой ні... Розказував Савка — ви-ж памятаєте Савку? — що як його одвезли звідси за Дунай, то там йому Москалі так списали спину канчуками, що й досі сині басамани знати... та ще обголили половину голови, випекли на лобі тавро — ви не бачили, бо він чуприною закриває — й одіслали до пана... Вже скільки по тюрмах поволочили, то він і лік тому загубив, а що пан наґрався з ним, то, каже, й згадувати не хочеться. Та що — втік знов сюди... У Тульчу, каже, піду... завзятий хлопець... хехе!... Треба бакшиш готувати та визволяти Остапа, а де грошей взяти? де? кажіть? Аж дур голови береться...

Не зважаючи на всі розказані Іваном страхи, Соломії трохи розвиднілось. Коли тільки річ у грошах — вона заставить себе, а роздобуде їх. Вона од рота одриватиме кожен шматок, кожен шеляг складатиме на викуп. Може й Іван запоможе.

— Ось вам усе, що склав, хай і моє до почина — наче вгадав її думку Іван, розвиваючи з хустинки купку срібла. Він засоромився і кліпав очима. — Та ще там у вашому клунку щось є, може продасте шуплаття...

Соломія взяла гроші. В її клункові були коралі та деяка одежина. Вона те все позбувала — їй помогла Савчина хазяйка — та грошей було мало. Однак Соломія на другий день у-ранці побігла в конак. Там її не допустили до старшого, драгомана вона не бачила, а жовніри скалили до неї зуби й зачіпали.

Соломія горіла од сорому й злости.

— І-і, бусурмени, так би й порізала вас, так би й поскручувала голови, як галченятам... Взяли безвинного, та ще й знущаються! — мало не плакала Соломія й показувала своїми дужими руками, як би вона поскручувала жовнірам голови.

Проте не було иншого способу, як ходити в конак, де можна було побачити драгомана, а на нього Соломія покладала надію. Драгоман, однак, не багато обіцяв.

— Не пустять твого чоловіка, і не сподівайся. Утік до нас — сиди тихо, а робиш шкоду — айда назад... Не клопотись дурно, й не побачиш його тепер.

— Змилуйтесь, визволяйте, безвинно чоловік погибає. — Соломія ткнула драгоманові гроші.

Драгоман узяв, полічив і покрутив головою.

— Мало...

— Більш нема. Отут все, що роздобула.

— Ну, добре, приходь за три дні... ні, краще за тиждень, може що скажу...

Соломія що-дня блукала коло конаку — лиха, роздратована, мов голодна вовчиця. Вона не знала, чого вона туди ходить, але щось несвідомо тягло її у той бік. Вона ходила до втоми і мерзла. Мокрий сніг, легко падаючи, як цвіт вишні од вітру, лягав на землю й засипав Соломію, але вона не звертала на те уваги. Соломія була певна, що не дозволить перевезти Остапа за Дунай. Як це станеться, що вона зробить — вона не знала, але певність у тому зростала в ній з кожним днем. Вона ладна піти на видиму смерть, коли цього треба. Соломія вірила, що станеться якась незвичайна подія, якась невідома сила прийде у потребі на поміч, і та віра була у неї такою міцною, що Соломія кинула роботу, не хотіла заробляти та складати гроші, як поклала зпочатку. На віщо? І без того обійдеться. Аби дочекатися, що скаже драгоман.

Спокійною, грізно-спокійною прийшла вона в конак у визначений драгоманом день.

Він вийшов до неї байдужий.

— Нічого не буде... Одвезуть. А що я дурно не хочу твоїх грошей, то скажу тобі, що повезуть його позавтру вранці. Як тільки свіне, приходь на беріг — побачиш чоловіка. От!...

Такаж спокійна, нічого не одповівши навіть, немов вона давно погодилась з цим, покинула Соломія конак.

„Одвезуть, одвезуть, одвезуть", — стукало щось молотком в її голові за кожним кроком, коли вона поспішалася до Івана. Вона забрала Івана з гармана й одвела на бік.

— Одвезуть, — промовила вона, дивлячись на нього сухими очима.

— Що одвезуть?

— Остапа.

— Ну? коли?

— Позавтра... Ми його одібємо.

— Хто — ми?

— Ви і я.

(Конець буде).

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ

Ч. 3.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

На місячнім засіданню нашого відділу, бр. св. Георгія, від. 239 в Филаделфії, дня 17. лютого 1929 р. вибрано і одобрено комісію з 8-ох членів на оброблення конвенційних проєктів для нашого з трома голосами делегата на зближаючусь XVII. Конвенцію У. Н. Союза. По обговоренню деяких проєктів, яких тут нині всіх не згадуємо, найважніший, на нашу думку проєкт, подаємо до публичної відомости загалу всіх членів У. Н. Союза в Америці під розвагу і дискусію, з горячою просьбою її поперте слідуючого:

Шановні члени У. Н. Союза!

Сего року припадає в маю, як вже було проголошено в Свободі XVIII Конвенція У. Н. Союза. Конвенція складається з репрезентантів розкинених по Америці відділів У. Н. Союза. Ці репрезентанти (делегати) зїзджаються на наради можливого поліпшення розвою У. Н. Союза, на наради полекші робітничої долі членам і їх родинам, як також для вибору нового Головного Уряду на дальші чотири роки.

Наші члени, бачучи позитивну роботу теперішних Головних Урядників У. Н. Союза, які, як кождому з нас слідкуючим їх працю, загально знане, працювали всі щиро над добром нашої організації, отже дають їм повне вотум довіря і тим самим нехай вони ще дальші чотири роки так роблять і дбають, як дотепер і при тім наш відділ пропонує: **знести сегорічну, коштовну, висше 40 тисяч долярову конвенцію, а ті гроші обернути на висшу, а пекучу необхідну для нас всіх ціль — Сиротинець-Захист для дітей і немічних старців.**

Шановні члени і прихильники Сиротинця! Наш відділ апелює до Вас: Подумайте і розважте добре нашу пропозицію. Час короткий, то правда, але при добрій волі Ви то можете зробити. На найблизшім Вашого відділу місячнім або надзвичайнім засіданню переведіть в себе, в „своїй хаті" подібні нашим ухвалам і без проволоки засилайте їх до Гол. Уряду У. Н. Союза. Ви се можете дуже легко зробити і таким чином заслужити собі на вічну подяку наших маленьких сиріт і немічних а опущених калік і старців. Вже четвертий рік збираємо межи собою добровільні жертви на таку благородну ціль, а скільки ми назбирали? Щось усього 43 тисячі долярів! І дальшим таким слимаковим темпом збільшене гроша вздігнення Сиротинця потягнулобися ще роки-роки, а після пропозиції нашого відділу ще сего року можнаб приступити до вибудування Захисту.

Просимо лише подумати: **сорок тисяч долярів** можнаби перенести до жертвованих на Сиротинець дотепер грошей, а буде вже поважна сума. А що важніше? Чи Сиротинець, чи Конвенція, яких ми вже мали шіснацять і ще не одну будемо мати!... Думаємо, що кождий здорово думаючий член признає нам, що Конвенція великого добра для нас зробити не зможе, але за те в короткій будучині може пишатись наш Сиротинець.

Три четверті (більшість) відділів може се легко зробити, бо такі ухвали будуть правосильні, бо відділи старші ніж Конвенція і таким способом „зваримо два гриби в однім борщі", бо відбудемо Конвенцію, не рушаючись з місця і не посилаючи делегатів, а заощадимо тяжко запрацьований, свій власний гріш, обертаючи його на далеко для нас важніше ніж сегорічна Конвенція.

Вірючи, що ані одного відділу У. Н. Союза не забракне в попертю такого важного діла, заявляємо, що нам не розходиться о розголос, лише о ціль і користь загалу членів, а притім і для нас самих.

За відділ бр. св. Георгія, від. 239:

Іван Хмелик, предсідатель;
Володимир Сегінь, секретар;
Семен Рудакевич, касієр.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВЕСНА И ВИРОДКИ.

По тяжкій зимі настує весна, дні стають тепліші, сонце день за днем в гору підходить.

Ах, скільки надій, скільки радости було в недавнім минулім нашим українським життю, коли (тому десять років підходила ця гарна весна. Босі, обтерті, змучені зимою, наші герої чекали весни, як діти матері.

Прийшла ця щаслива весна, та не для нас. Прийшла вона для лютого, тяжкого ворога Ляха, котрий в той час валив своєю ордою цілу нашу знищену й зруйновану землю.

Мечем й огнем палив і нищив клятий ворог останки нашого добра, останки нашого завзятого козачого війська. Вже минає десять років, уже трава добре закоренілась на могилах тих славних борців, та не знати, чи хто спімне ці могили цієї весни по девятьох роках.

Думка снується і жаль обгортає і хочеться полетіти туди в рідні сторони і ще хоч раз насолодиться, коли не втіхою, то бодай плачем, бодай спімнути гадкою про те, що було, про те, що говорить нам голос з тих рідних наших могил: Україно, Україно, люба Нене, не всі ті герої вмерли; одні доконують свого тяжкого віку в ляцьких кайданах, другі стоять вже готовими під ляцькими шибеницями, а треті коротають вік десь далеко в чужині.

Не для нас прийде весна, не для нас прийде життя і веселість.

Для нас стелиться дальше мрія, дальше зазвяття до боротьби за визволення нашої землі.

Чи весна ця для нас, чи принесе ця сприяє нам, дорогі скиталці, котрі тут живемо на землі Вашингтона? На нашій рідній землі Лях-кат гуляє, а ми?... Ми, склонивши голови, прислухуємся тому всьому, а може мовчки кажемо: добре, що нас там нема.

Живучи тут в Детройт вже кілька місяців, прислухуюсь тому, що тут Українці роблять, тай з дива не виходжу. Одні вірні, чуткі словом, чуткі ділом працюють цілою силою для добра рідної нашої батьківщини, не нарікають на свою тяжку працю, а дальше й дальше помагають матеріяльно і морально, щоби звеличати це наше дороге імя українське, щоби чужинці нас пізнали.

Та, на жаль, ще не всі з наших Українців почули цей могучий клич: вставай до праці, хто є Українець!

Є тут виродки, що ще сього дня говорять у себе дома ляцькою мовою.

Я подибав таких виродків таки з мого рідного села.

„Я запомнял по руску", відповідає мені такий виродок. Жінка в нього Полька, належить до костела, а до церкви, до читальні, до Просвітного дому залеДви кілька кроків. Але він „запомял". Браття й сестри їхні в рідним краю щиро Українці з роду-в-рід, а ці виродки виїхали тут на вільну землю Вашингтона тай стали виродками, яничарами.

Одного разу йдемо з товаришем на віче, щоби запротестувати проти ляцьких звірств листопадових. Здибаємо виродка-краяна. Питаємо: „Куди спішите, приятелю", а виродок каже: „На нешпори до косьцьола". Охопила мене лють і як би міг, був би схопив виродка за горло, щоби не жив довше. Такого буряну ще тут знайдете доволі. Їх цураються не лише Українці, але, як мені оповідали, й самі Ляхи нераз гонять їх від себе. Таким виродкам ніколи сонце ясно не світить. Їм весни ніколи не буде, бо їх рід проклятий, бо:

„Хто матір забуває,
Того Бог карає..."

Можливо, що цей голос мій, котрий тут на папери виливаю, прийде до тих виродків і вони вчують і пробудяться та вийдуть від себе цю гниль, в яку залізли і обчистять себе перед українським народом, а український нарід прийме їх як заблуканих овець, коли вони стануть вірними Українцями, як були з роду їх батьки.

Підіть, мої односельчане, за голосом свого народу. До Вас кличу, мої краяни, мої односельчани Стовпинці, покиньте косьцоли, покиньте нешпори, покиньте соколи ляцькі. Виж Українці. Ідіть в свої організації. Маєте тут богато своїх українських організацій.

Не дуріть себе, не будьте виродками українського народу.

Опамятайтеся, бо весна йде, весело буде, коли ви, як і другі односельчани будете почувати себе членами одної великої української сімї.

Секретар 148 відділу, тов. ім. І. Франка в Норт Детройт, Мич.

Учитель: Ромку, знов спізнишся? Щож скажеш на своє оправдання?

Ромко: Тато бився з мамою, а я мусів ждати до кінця, бо хотів побачити, хто сильніший.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ВИЛКС БЕРІ, ПА.

Український ситизенський клюб.

Богато Українців живе в місцевости Вилкс Бері і майже всі вони зорганізовані в українських запомогових організаціях. Є тут три відділи Укр. Н. Союза, три — Укр. Р. Союза, один відділ Провидіння та один відділ Згоди Братств. Є місцева Кооператива-Читальня і Січ.

Маємо богато організацій, але ще до них нам бракувало одної, а то: Українсько-американського ситизенського клюбу.

Словаки, Поляки і другі народи мають по кілька таких клюбів у місцевости, а у нас тяжко було до сього часу зорганізувати хоч один. Велика більшість Українців є американськими горожанами та інтересуються американськими виборами. Але коли приходять які вибори місцеві, або позамісцеві, то наш Українець один другого питає: „а на кого ти голосуєш?" Той каже: на того, другий — на иншого, а третій зовсім на нікого.

А все це через нашу вину, що ми не мали свого клюбу. Колиби у нас до того часу був свій клюб, то й Американці зналиб про нас більше, як дотепер.

Майже кождий з нас знає, що є такий клюб і як з таким клюбом числяться Американці, а головно перед виборами. Такому клюбови найлекше розвиватися на американській землі.

Отже за старанням кількох Українців, американських горожан, такий клюб вже є зорганізований.

Перші збори відбулися 3-го березня с. р. у домі нашого відомого громадянина Т. Микулина. Присутних було двайцять Українців, американських ситизенів, які вибрали тимчасовий уряд.

Іван Чолій, голова;
Теодор Микулин, касієр;
Іван Барнась, письр.

САЛЕМ, МАСС.

Театральна вистава.

У неділю 3-го березня у нас відбулася театральна вистава місцевого аматорського драматичного гуртка. Гурток відограв комедію Івана Нагірного „Пекельні післанці", або „Лік на пяниць". Народу на представлення зібралося несподівано багато, бо крім Українців прийшли подивитися на штуку також і чужинці.

По представленню відбувся маленький концерт при співучасти танцюристки з Бостону п. Любови Ковальської. Зі співами виступали п. Марія та Анна Копко, Мирон Курняк, Стефан Кубялька та Іван Костюк.

Акомпаніювала пані Темяя Лесюк, котра також грала між актами чудові українські пісні.

Усі аматори та співаки і танцюристка добре вивязалися й були нагороджені рясними оплесками присутних.

І. Н.

ПРИ ІСПИТІ В ДУХОВНІМ СЕМИНАРІ.

У духовнім семинари
Іспит відбувався;
Сам епископ кандидатів
Духовних питався.

Той епископ був відомий
Із доброту свою,
Тож між иншим запитав він
Питомця одного:

„А чи можна новородка
Зупою хрестити?"
Богослов був з тих смілішних,
Тож став говорити:

„Такою, як в семинари
Імо в кожду днину,
То напевно нею можна
Хрестити дитину".

Мих. Кузьо.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

НАЙЛЕС, ОГАЙО, И ОКОЛИЦЯ.

Коляда на Рідну Школу і політичних вязнів.

Колядою занималися Онуфрій Опалка, Іван Бурий, Михайло Іванчак і Степан Пельц. Коляду дали слідуючі громадяни в таких місцевостях:

Найлес, Огайо. С. А. Пельц 5 дол.; по 2 дол.: О. Опалка, П. Буряк, А. Богдан, Ф. Руди (Грек), Н. Турковський, Ю. Тимків; по 1 дол.: А. Вітик, Д. Шпирка, М. Пельц, А. Антончак, М. Торський, М. Оскоріт, І. Бурий, М. Василишин, І. Лавер, П. Янов, М. Петро, О. Цепак, М. Матушевський, П. Галько, С. Шпирка, С. Білий, М. Козьо, В. Лисовський, George Bill (Грек), Joe Lasalandra (Італієць), І. Білик, Tony Nikola (Македонець), Tam Dike (Румун); по 50 цнт. М. Муха, А. Вайда. Разом зібрано в Найлес, Огайо, $41.00.

Джірард, Огайо. По 1 дол.: В. Саевич, А. Шпирка, С. Ласцик, І. Мітолінський; по 50 цнт.: К. Ольшук (Білорусин); В. Зубик 25 цнт. — Разом з Джірард, О., $4.75.

Мікінли Гайц. По 1 дол.: М. Іванчак, Ф. Мирка; по 50 цнт.: М. Брушка, П. Качмар, М. Сирко. Разом в Мікінли Гайц $3.50.

Мігдано, Огайо. Д. Зеньчак $1.50; С. Федицький $1.00; М. Ходак 50 цнт. Разом Мігдано $3.00.

Ворен, Огайо. М. Квочак $5, П. Шпирка $2; по $1: А. Поташник, О. Глинний, А. Тимада (Білорусин). Разом в Ворен, Огайо, $10.00.

Українські фармері по 1 дол.: О. Фесьо і І. Терлецький.

Гості з Йонгставн, Огайо: С. Задольний $1; Ф. Копчак 50 цнт.

Вся збірка разом $65.75.

Два доляри розходу на бензину до авта, а два на оплату за пересилку грошей. Гроші вислані на Рідну Школу $31.00; на політичних вязнів $31.00.

Степан А. Пельц.

—o—

ВІЛІНГ, В. ВА.

Коляда шкільних дітей.

Під проводом п-ні Ольги Крупи, дружини о. Ю. Крупи, шкільні діти заколядували $15 на „Рідну Школу". П-ні Ольга Крупа вчить дітей в українській школі, а вдячні родичі за гарну науку своїх дітей злагодили гостину. На цій гостині не забули і за Рідний Край, та зложили жертву „Рідній Школі" і „Просвіті".

Жертвували слідуючі особи: М. Дуткевич $1.50; по $1: о. Ю. Крупа, С. Грушкевич, М. Горечко, В. Когут, І. Шелева, А. Когут, М. Зень, Ю. Севний, М. Петрик, В. Риваковський, Марія Соколовська, П. Чайковський, М. Ганович, К. Терлецький, А. Папа, Марія Троць, И. Солецький, Т. Тихоуевич, В. Козак, К. Таньчак, Катерина Кордик, Ю. Божик, Анастазія Костас, і Дмитро Конюк 50 ц.

Разом з колядою вислано до Обєднання $41.

Пригадую всім нашим членам тов. „Просвіта", що як кождого року, так і цього будемо висилати членські вкладки. Отож, хто ще не зложив своеї членської вкладки, нехай голоситься до низше згаданого Комітету. Імена членів, що заплатять вкладку, будуть проголошені в часописах.

За Комітет несення помочи Рідному Краєви:

Мих. Дуткевич, голова;
Ст. Грушкевич, писар.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний, складаю свою сердечну подяку У. Н. Союзови за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $75, котрі стали для мене великим поратунком у моїй тяжкій біді. Вже минає 14 місяців, як я знаходжуся в шпиталі.

Мене У. Н. Союз так поратував у біді, що жадна моя рідня не в стані була так мені пособити. Союз немов той рідний батько втирає сльози кожному своєму синови, прибитому горем та нуждою.

Йосиф Казюта,
член 248 від. У. Н. Союза
Коствіл, Па.

ФІЛЬМА „ТАРАС ШЕВЧЕНКО" ПОКАЗУВАТИМЕТЬСЯ В ДІТРОЙТ, МІШ.

Нарешті всі заходи щодо поставлення фільми „ТАРАС ШЕВЧЕНКО" в Дітройт і околиці увінчалися успіхом. Для всіх місцевих Українців це велика радість, що нарешті і вони дочекаються побачити славну радянську фільму, котра представляє життя і діяльність найбільшого поета України — Тараса Григоровича Шевченка.

Фільма буде висвітлюватись в Українських Робітничих Домах в Дітройт і Гемтремк на днях 4, 5, 6 і 7-го квітня ц. р. Віримо, що ця небувала подія притягне всю увагу нашого громадянства і воно вповні використає цю одиноку нагоду й масово піде подивитись на першу українську фільму на американській земли. 68

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

DO YOU KNOW WHY --- Mediation Doesn't Always Indicate Peace By Any Means?

Drawn for this paper By Fisher

SHE GREETS ME YES?

SOME GUYS ARE LUCKY TO BE IN MEXICO